

# BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése.  
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizennegyedik évfolyam.

Előfizetési árak:  
Égész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre  
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.  
Hirdetések jutányosan számíttanak.

## Napirenden lévő bajai közdolgozók.

Evolúciós időszak, országos és helyi tervek forrongásának ideje következett el reánk. A nagypolitikát a választói jog kérdése meg a liberalizmus és konzervativitás guerilla-csatározásai izgatják, a városi centrumok pedig — helyesen — elkerülik az áldatlan és improduktív elvi háborúságot és a munkapárti kormány égisze alatt saját külön belügyeik előbbrevitelén dolgoznak.

Szeged, Kassa, Pécs meg a többi nagy emporium az egyetemért küzd Szabadka a zombori pénzügyigazgatóság elhódítását tűzte ki és épen ma halljuk, hogy ez a Bajára is kívánatos át-helyezés már a közel jövőben megvalósul. Nálunk idehaza a térvényszék visszaszerzésének nagy problémája, de főleg kereskedelmi és ipari érdekek és az ezzel szorosan összefüggő vasuti kérdések és műszaki tervek kerültek napirendre.

Vasuti forgalmi érdekeink szempontjából épen a napokban értünk el valamit. A helyi piac rég sürgetett, nagy érdeke, hogy a baja—zombori vonalon lévő községek ide gravitáljanak, most már biztosítottnak tetszik. A harmadik zombori vonatpár, mely reggel hét órára behozza és délután öt órakor hazaszállítja Vaskut, Gara, Regőce, sőt Gádor lakosságát, ugys mint termelő, ugys mint fogyasztó közönséget, első sorban való segítő eszköz a helyi kereskedelmi és ipari élet föllendítésére. Egész napi időzése ezen községek lakosságának, kétségkívül állandó jellegű, élénk és Bajára nagyjelentőségű összeköttetést fog teremteni a megye új részével, melyet a geográfiai természetes fekvés mindig is idealtal, és csak a le-tűnt kormánynak Bajával való mostoha elbánása tartott tőlünk távol.

De — egy csapásra — más előny, némi kulturális mozgalom is fakad számunkra ebből az új vonatpárból.

Regőce, Gara és Vaskut vezéremberei rég sürgetnek iskolavonatot Bajára. Olyan, amelyek reggel, iskolaidőre behozza ennek a nemzetiséglakta, de magyarosodni kész vidéknek gyermekeit a gimnáziumba meg a polgári iskolába, délután pedig, az egyfolytában való tanítás után, még idejében otthonukba vissza viszi a diákokat.

Ezt a régi, méltányos és közművelődés szempontjából épen nem kicsiny-

lendő tervet valóra váltja most az új vonatpár. Reggel hét órára Baján lehet a regőcei, garai vaskuti diák és délután negyedkettőkor — az egyfolytában tartó leckeidő befejeztével — már vissza is térhet a szülői házába.

Az érdekeltek községek — hir szerint — már foglalkoznak is azzal a gondolattal, hogy szeptemberre egységes elhatározással, tömegesen küldik gyermekeiket bajai középiskolába, mely elhatározás a helybeli főgimnázium és polgári iskolák kereteinek kibővítésével, emínter bajai kulturális érdekekkel járna.

De miközben további vágyaink valóra váltásáért kérő szavunk elszáll a helyi közélet hivatott vezéréhez, Szemző Gyula főispánhoz és az ő befolyásának biztató utján a kormány igazságérzetéhez, idehaza sem állt meg a munka. Egész sereg belügy, megannyi fontosnál-fontosabb kérdés szakadt nyakunkba az elpolitizált három estendőről.

Munka alá került a szervezési szabályrendelet módosítása és ennek keretében a modern városfejlesztést előbbrevinni hivatott műszaki osztály kibővítése. Egyetlen mérnöknek mégha az olyan lázasan tevékeny és nagyobb koncepciójú ember is, mint a miénk, alig marad ideje egész sereg apró-cseprő közgazgatási napi teendő mellett, hogy városrészépítő és gazdaságpolitikai műszaki terveit kiformálta, a helyi viszonyokra alkalmazhatóan elkészítse és földolgozza. Ép ezért segédmérnöki állás szervezésére lesz föltétlen szükség, akire majd az efemer természetű munka nagy része fog hárulni.

Vízvezeték, csatornázás, utcarendezés, sőt ujabban a vásártér egy részének parcellázása is foglalkoztatja a közéletet és mind ezek egész embert, a városi főmérnök teljes munkaeréjét veszik igénybe.

Ez a leg sürögősebb, a legfontosabb kérdés mostanában. A műszaki hivatal fejlesztésének nagyfontossága mindenfelé hódít és épen az ország fővárosa kezdte meg az akciót azzal, hogy külön műszaki ügyosztályt létesített.

De időszerű és sürögősen aktuálisá lett az új statutum keretében más kérdés is. Ugyanaz amely épen az elmúlt hetekben foglalkoztatott bennünket az »örög« tisztviselők dolga. Az első fizetési fok betöltését kéri a város főtitkár- viselől, azt, hogy ne legyen mostohább elbánásban részük az állam és a vármegye hasonlórag alkalmazottainál.

A kérelem igazságos, de méltányos is mindenekelőtt, csak egy kis időre

van szükség, melyet a város anyagi erői mérlegelésének kell szentelni. A városok ezidei segélyezésének nagy terve ott lüktet már a kormány legközelebbi programjában és — ha egyéb érdekek sérelme nélkül lehetséges, amint-hogy tudunkkal van erre mód — ugy révére kell segíteni a bajai főbb tisztviselők ügyét.

Ez a kérdés is a többivel együtt, vagy kellemes meglepetésül talán soronkivül is, előkerül közelebb, cáfalásául annak a legfőbb hangulatkeltésre jó híresztelésnek, mintha a munkapárt vezérei nem viselnék szívükön a városi tisztviselők sorsát.

Tűzoltóság szervezése, díjnokok fizetésrendezése, meg a többi mind napirendre kerül. Csak politikai türelemmel kell kísérni ezt az evolúciós időt, mely rendre meghoz a jóváhagyott iskolatervek után egyebet is, mást is.

## Szlavóniai tapasztalatok.

A helybeli cset. r. főgimnázium két tanára, Magyarász Ferenc és Grész László a horvátországi magyar iskolákat fenntartó Julián-egyletet megbízásából a husvétli-ünnepeket szlavóniai magyarság körében töltötte, hogy nekik az Isten ígjét magyar nyelven hirdesse. Mindkét tanár előre bejelentette jövetelét és szándékát az ottani, fanatizmusáról híres vidéki papságnak, valamint a diakóvári egyházmegyei hatóságtól is kért és kapott működésre engedélyt; de mindkettőt igen hidegen, gyanakodva, sőt határozottan ellenséges érzettel fogadták horvát paptársaik, míg az idegenbe szakadt magyarság lelkesen sereglett össze, hogy anyanyelvén dicserhesse az Urat. Magyarász tanár a Vinokova és Vukovár táján lévő községeket látogatta meg, Grész tanár pedig a Fruska Góra vidékét.

Érdekes utjukról az egyik tanárnak tollából vettük az itt következő utelírást.

\* \* \*

Nagyszombaton hajnalban indultam Zomboron, Gomboson át Szlavóniába. Dajlánál beszállt hozzám első stációmnak, Csákvácnak Julián-egyleti igazgató tanítója, a zalamegyei származású Lénárth Imre, kivel a gyelétováci állomásra, döcögő parasztszekéren, mondhatatlanul rossz utakon a beráki plébánoshoz mentem tisztelegni, mert Csákvác az ő filiális utján. A korosabb plébános a káplánjával együtt szemrehányó szavakkal fogadott. lit nincs szükség idegen papra, az ő magyar hívei mind tudnak horvátul, lelkipátori teendőiben csak akkor segítem, ha ő kér

fel red stb. De a végén mégis megbékültünk. A társalgás nyelve német volt. Berák lakosága nagyrészt német, a papnak egész cseléd-sége német.

A nehezen tulesvén, megkönnyebbülten hajtottunk tovább Csákvárcra.

Ez a község akár a Bácskában is lehetne, olyan erős magyar a jellege. 800-ra menő lakosságából 620 a magyar, a többi gör. kel. szerb, az is jórészt tud magyarul. Szébbnél-szebb hangzású magyar neveket hallottam közöttük.

Szombaton este megtartottam a föltámadási körmenetet, mely elől magyar szentbeszédet mondtam. Igazán mélyen meghatott, amint a horvát ég alatt felhangzott magyar nyelven az ősi husvétli ének: „Alleluja, hála légyen az Istennek! A harangok zugtak, a mozsarak durrogtak, a nép nagy tömegben, énekelve vonult utcáról utcára, az ablakokban gyertyák gyultak ki és mind e husvétli hangultnak, harangszónak, világosságnak visszhangja és visszénye gyanánt lelkemből a hájának imádsága szállt a magyarok Istenének színe elé, aki egy évszázad óta sok viszontagság és küzdelem közt is megtartotta magyaroknak ezt a népet, sőt megáldotta nagyobb gyarapodással, mint e dráva—szávaközi Kánaánnak minden egyéb régibb és újabb lakóit.

Husvét reggelén gyóttantam, újra prédikáltam, nagymisét mondtam. Ez alkalommal a szomszédos Oszatovác magyarsága is megjelent 16 kocsival, hogy megint magyar nyelven hallhassák az Igét.

Délután kocsin Gyeletovácra s onnan vasuton a második stációmra, Jankovácra mentem, hol a szép, tágas, világos, modernül felszerelt Julián-egyesületi iskola udvarán Tóth Sándor igazgató tanítóval, Tóthné Vincze Matild és a Baján végzett Balogh Károly egyesületi tanítókkal az élen 600 főre tehető magyarság fogadott dörgő élénzessel. Itt is elsőbben a plébániára kopogtatam be. Ugyanaz az udvarias, de feszes fogadtatás, mint Berákon. Társamnak különben szintén végig kellett állnia ezt a vesszőfutást az ő körzetéhez tartozó papoknál.

A jankováci plébános valamikor Baján volt sz. ferencrendi hittanhallgató. Amikor a beszélgetés során azt találta mondani, hogy mit szólnék hozzá, ha ő egy szép napon beállitana Bajára horvátul prédikálni a bunyevác lakoságnak, azt feleltem rá:

— A példát ugyancsak rosszul tetszett megválasztani, mert a multjából tudhatja, hogy Baján nagyon is szépen gondoskodnak mind két templomban horvát nyelvű istentiszteletéről, míg az itteni magyarságnak egy évben egyszer ha van benne része.

Ez az argumentum hatott Rendelkezésemre bocsátotta a szöszéket, a tanítószöszéket és a templomot. Étem is az alkalommal, prédikáltam kétszer, elvígéztam a szokásos huszen-telést, nagymisét mondtam, meggyóttantam 52 magyart hívőt és litániát tartottam.

Litánia után kocsi utam és a két tanító-nak, valamint a magyar állomásfőnöknak kíséretében átmentem újra Csákvárcra, hol Lenárh tanító-nak parasztlányekből és leányokból álló műkedvelő gárdája nagy sikerrel adta elő a Gyimesi Vadvirágot. Szép holdas estén, mondhatatlanul rászó utakon aztán visszatértünk Jankovácra.

Másnap, husvét keddjén reggel már jött értem Barta József, a marincsi Julián-iskola tanítója. Marinci egyházilag Nustárhoz tartozik; az odaváló plébános nem tisztelt meg

engem, paptársát, azzal, hogy udvarias hangu jelentkezésemre idejében feleljen. Ennek a balkáni műveltségű urnak egy bosszuállás kellett. Mikor a falu végén egybesereglett és husvétli énekeket zengő marincsi és tordincei magyar hűvek élén a templomig értem, ott várt rám a horvát templomgondnok és átadta a horvát nyelven írt okát, hogy nem mehetek be a templomba.

Csendre és nyugalomra intettem a népet — 440 magyar és 70 horvát van e faluban! — aztán szépen bementünk a Julián-iskola udvarára s ha a nustári pap nem engedett prédikálni egyszer: ott magyar területen, intra domini-um, prédikáltam kétszer, délelőtt és délután.

A nép a himnusz hangjai mellett bucsuzott el tőlem.

## H I R E K.

### Tavaszi elgondolás egy halálról.

Arra a szerencsétlen Mateovicsra, akit nagy-pénteken este a véletlenek szinte következetes láncolata sodort kicsit korán, kicsit még éni szerető korában a halálba, egy parányi tavaszi melankóliával gondolok. Ezen éppen a halála tragikus előttem, hisz azt mondják, a végtelenségig érdemtelen volt az életre, és mert én nem tudok a Bernard Shaw ember-érték megállapításának hatása alóli szabaddulni: talán azért találok igazságosabbnak ezt a halált, mint esetlegesen a Cseresnyés csendőr-káplárt, hanem ahogyan lázadozón, egy jól megszírozott kard segítségével kevésbé eszedlen, fenyegetőzve, türelmetlenül csuszszant át a semmibe, és ahogyan, mikor már egyáltalában nem számított, amolyan csendőrbiztosítási hangoztatásoknak adott életet, és kényszerített egy katonát a többé-kevésbé valószínűtlenül elmondott védekezésre, és ahogyan már akaratlanul gondolkodtatott megint sokakat a katonaság-pszichológiájáról, ez az, ami engem megkapott. A szegény Mateovics esetében mégis főképpen Cseresnyés szerepe foglalkoztat engem, és emlékezett veszedelmesen arra a Fil utászatonára, aki gondolkodás, fájdalom és kiváltképp keselkedés nélkül lötte le nemrégien őrmestere parancsára bajtársát, Jazminovicot. Az a kontraszt, hogy az parancsra, ez meg maga-magától őlt, csak lát-szolgálás, mert mindkettőjüket igazán és csakis a bejelők szuggertál haborzástalan katonakerőcstan uralta. Cseresnyés, úgy hallom, mintaképe a fejelemezett, szolid, kötelességtudó katonának, ez a derék, becsületes, vállas ember tehát civil gondolkodás szerint csakis a legeslegvégső esetben gyilkol. Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy itt nem ez az eset fordult elő. Itt egyszerűen a részeg embert közönségesen, minden rugdalózás nélkül be kellett volna kiérni, és hogy ebből a szim-plesz, naponként százszor ismétlődő eseményből gyilkosság lett, mégsem Cseresnyés mulott. A tisztán ember Cseresnyés, egész biztosan tudom nem őlt volna, a katona Cseresnyés nem tehetett másképp. Részeg, gyöngye, esztelen volt Mateovics, csak meg kellett volna jó erősen fogni, és ártalmatlan: ez mind-mind nem számít, ez mind-mind mellékes ahhoz képest, hogy az a magáról tudatlan legény, a maga hatalmas hatalmában biztos csendőrkatonával került össze. A fegyvernek szinte állandó maguknálviseleése egyik alapfőoka ennek a katonatudatnak, amely rögtön vág, öl,

és — most Cseresnyést mondom szegénynek — ez a szegény káplár a lehető legakaratlan-nabb gyilkos, mondhatnám szinte, csakis valami polgári észnek érthetetlen felsőbb szug-geszció hatása alatt küldte az immár boldog Mateovicsot messzire, nagyon messzire. Különösen csak azért sajnálom ezt az elmult legényt, mert nem adatott meg neki mámorban meghalnia, rögtön, hanem még élt, nézett, bosszut fogadott és nyugtalanul úgy halt meg, hogy nem hitt a Halálban. Cseresnyés immorális tettével pedig csakis azt hiszem, hogy átszur-tan ott bagyta kilindóli áldozatát. Ez neki, az embernek, a katonaságtól, a mindentől füg-getlen valakinek a vétke. Más bűne nincs. A gyilkolás nem az övé.

Atlay.

— A közigazgatási bizottság május 4-én délelőtt tartja májusi ülését. Az ülésen Szemző Gyula főispán elnököl.

— Két új állami iskola. Leérkezett a minisztériumból két jóváhagyott iskolatervezés az egyik a Homokvárosé, a másik a kültelek iskolájáé. A többi tervre nézve megsürgették a mérnököt és két napi határidőt engedtek neki.

— Megfelelbezték a Józsefváros ház-béradóját. A tanács megtesz mindent, hogy a legszegényebb városrészt, a Józsefvárost ne sújtsa a házbéradó terhe. Megfelelbezte a héten a Józsefvárosnak házbéradó alá sorozását. Eredményt a józsefvárosi összes lakrészek számának fölemelésével és a bérbeadott lakrészek statisztikájának csökkentésével remél elérni a tanács.

— A bajai tanítóképző jövő esztendeje. A miniszter rendeletei értelmében a bajai állami tanítóképző-intézetbe való fölvételre és az internátusban és köztartásnál az 1911/1912. iskolai évre megígéretés állami költségessé, teljesen díjmentes és kedvezményes helyekre pályázatot hirdetnek. A felvétel és segélyezés iránti folyamodványok a nagyméltóságú val-lás-és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Urho-z címzendők és folyó évi június hó 1-ig az igazgatóságnál nyújthatók be. A tanítóképző-intézet 120 növendék számára berendezett nevelőintézet (internátus) és ezen felül még 34 tanulóra köztartás (élelmezés) van egybe-kapcsolva, melyben kifogástalan erkölcsi magaviseletű, szorgalmas és szegénysorsu növendékek tanítóvá képeztetésük egész idején állami költségessé teljesen vagy részben díjmentes és kedvezményes ellátásban részesülnek. A jövő 1911/1912. iskolai évre az 1. osztályba felvehető összesen 60 növendék.

— Megnyílik a lökerti. Április 30-án d. d. 11 órakor a városi székházban tartja évi közgyűlést a céllövész társulat és ha ez a közgyűlés határozatképtelen lenne, ugy május 1-n délután 3 órakor jönnek össze közgyűlésre a lökertenben. Ugyancsak május 1-én nyílik meg a szokásos táncmulatsággal a lökerti szezon, míg az ünnepélyes szezonnyitást pünkösd másnapján rendezik. A lökertenben az idén állandóan lesz vendéglo, hétköznapon is, vasárnaponként 5 órakor pedig térene.

— Felülízetés. A bajai vas-és fém-munkások f. hó 16-án megtartott táncmulatságán felülízetni szivesek voltak: Mélt. Szemző Gyula főispán 20 kor. Schulhof Gyula, Trafikant Károly 6—6 kor. Somogyi Emil 5 kor. N. N., Fried Zsigmond, M. L. 3—3 kor. Czéntár József, Fábik József, Fischer Pál, öv. Fleischer, Hufnusz Vendel, Pock Nándor, R. A.—2 kor. Pintér Jánosné, Wagenblatt József 1—1 kor. N. N. 46 fill. N. N. 30 fill.



— Két országos vásár. A polgármesteri hivatalhoz érkezett jelentés szerint, április 30-án Temerinben, május 7-én és 8-án Palánkán lesz országos vásár.

— Székrekedés ellen a világ leghirvevesebb ortostudorai állandóan rendelik a természetes **Ferencz József**-késérülvet, mert pontos hatása folytán oly ideális hashajtó, melynek bámulatns az eredménye. A forrásoknál töltött és a kereskedésekben üvegpalackokban hozott eredeti Ferencz József-késérülvet nemcsak pillanatnyi megkönnyebbülést szerez, hanem az idült eldugulást meg is szünteti, mert sokszor már egy rövid 2—3 heti kúra helyreállítja a gyomor és belek normális működését. A valódi »Ferencz József«-viz kellemes, amellet természetes páratlanul biztos erős hatásáról egy kísérlettel hamar meg lehet győződni. Figyeljünk mindig a címkére, mert azt csalódásig utánozzák! Ha nem áll rajta a teljes név: **Ferencz József** budai késérülve, valamint a szent korona, úgy utasítsuk vissza, mert akkor az csak csekélyebb értékű víz lehet. Kapható a gyógyszertárakban és fűszerkereskedésekben.

1912  
— **Háztésztyek kisorsolása.** A Bajai Kereskedő Ifjak Egyletében f. hó 16-án Husvét vasárnapján a Háztésztyek sorsolását megjeztették mely alkalommal a következő husz szám sorsolatot ki. 143, 294, 151, 407, 144, 474, 20, 121, 388, 226, 326, 287, 297, 330, 16, 141, 115, 472, 205, 165. Ezen számú háztésztyek birtokosai, a háztésztyeg értékét bármikor az egylet pénztárosánál Klein Emilnél felvehetik.

Felolós szerkesztő:  
**SZIRMAI VIDOR dr.**

**NESTLÉ**  
gyermeklisztje

vizzel felfőzve  
csecsemők, gyermekek, valamint  
gyomorhajosok

**régvált tápláléka**  
50 év óta kipróbálva  
és orvosilag ajánlva.

**Tiszta alpesi tejet**

1 doboz 1 kg 80 fill.  
minden gyógyszerárban és  
drogeriában kapható.  
Prospektus ugyanott.

42/1911. eln. szátn.

**Pályázat.**

A lemondás folytán üresedésbe jött és évi 500 korona fizetéssel és szabályszerű járandó sággal javalemezott toronyőri állásra pályázatot hirdetek.

Felhívatnak a folyamodók, hogy pályázati kérvényüket a polgármesteri hivatalhoz foilyó évi május hó 20-ig terjesszék be.

Baja, 1911. április hó 21-én.

**Dr. Hegedüs Aladár**  
kir. tanácsos, polgármester.

Nyilt tér.\*

Fog-Krém

**KALODONT**

Szájviz

1174

Számталanszor bevált

**MATTONI/FELE**

**GIESSHÜBLER**

természetes ásványvíz

**SAVANYÚVIZ**

A dupla égetésű

hügyhomoknál és  
hólyaghurutnál,  
mint a hügyesavat  
megkötő szor.

**GUBER** FORRÁS

A LEGKÖNY-  
NYEBBEN  
EMESZTHETŐ

**ARZÉNES VIZ**

VÉRSEGENYSEG SÁPKÓR

IDEGGYENGESEG  
ÁLMATLANSÁG

ÉS MINDENFÉLE GYENGESEGI  
ÁLLAPOTKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGÉRIÁK  
ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBN

1122

\*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

**Házbérbeadás.**

Az Erzsébet királyné-utca 26. számú volt Lusztig-féle ház

**május hó 1. bérbe adandó.**

Az egyes részek, ugymint lakás, raktár, jégverem, stb. esetleg külön is kiadandók. Bővebbet a Gyártelep söröződe részvénytársaságnál Temesvárott lehet megtudni.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,  
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régjónak bizonyult láziszor, mely már sok év óta legjobb bedörzsolésnek bizonyult **köszvénynél, oszúnál és meghűléseknel.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlaskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk ol, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzőssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. Forgató: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dz Richter gyógyszerárára az „Arany oroszlánhoz”,** Prágában, Elisabethstrasse 5 non.

**Vannak fájdalmai ?**




**Használjon Feller-féle Elsáfluidot és Feller-féle Elsáplulákot, melyek egyedül készítője Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye).**

I. A Feller-féle Elsáfluid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatású bir, gyorsan és biztosan gyógyít, csúzt, közzást, influenzát, fej-, fog- és derékfájást, zabát, bñulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségől megszabadítja az embert. A Feller-féle Elsáfluidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légvonatot vagy hűléstől erős bájok ellen is páratlan gyógyssikkrel használják. Valódi csak úgy, ha minden üveg a „Feller” nevet visel. 12 kis és 6 dupla, vagy 2 speciális üveg bér. 5 kor.

II. Továbbá tudomására óhajtuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, görcs, étvágytalanság, vesedégs, hányási inger, rosszullet, felbőfőség, puffadság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarak ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hashajtó Rebarbara-Elsáplulák 6 dob z bérmentve 4 korona Óvakodjunk azonban utánatöktől és címeztünk minden rendelést gondosan

Feller V. Jenő gyógyszerésznél Stubica, Centrale 124. sz. (Zágráb megye). 1127

**PALMA**



**AVALODI KAUCSUKSAROK**

1148

Sürgős megbízásunk van 4—4½% kamatozású **10,000,000 korona** törlesztéses jelzálogkölcsön elhelyezésére földbirtokokra és törvénytéki székkellyel bíró városokban levő házakra. — Kölcsönök a legmagasabb becserkéd ketharmad része erejéig a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek. Felvilágosítással kötségmentesen szolgál 1248

**Popper és Öreli**  
1130bank- és váltóüzlete Budapest, VI, Andrásy-ut 32.

**Ki a tisztaságot szereti,**  
az rakassa ki a  
konyháját és folyosóját  
**cementlapokkal.**

Csínálatlan működő  
**kut fedőlapot.**

Vegyen fátylu helyett  
**cementvályut.**

Használjon fahordók helyett  
**cementvizarthályt.**

Alkalmazzon vízelvezető-  
**cementcsövet.**

Falpcső helyett 1246  
**műkölépcsőt.**

Elvállal bármily betonmunka készítését és  
műkövek gyártását. Árjegyzékkel és költség  
vetéssel készséggel szolgál Grünhut Miksa

**Spitzer-féle téglá és cementárugyára.**

Telefon szám 111. Telefon szám 111.

**GUMMI-óvszerek**

legún. francia gyártmány, 12 db-onként 1.80, 2.40, 4.— és 5.— K.

**NEVERIP** eredeti gyártm., 12 db 6.— K

**STERYL** lefinomabb Paara gumi-hólyag 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülül, kizárólag cégemnél kapható.

**CAPOTTES** rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.— koronától 5.— koronáig.

**HALHÓLYAG** valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4.—, 5.—, 6.— és 10 korona.

**Mintagyűjtőmény** 12 db legfinomabb 4 korona.

**Suspensor** (haszartól) drága -50, 1.—, 1.20, 1.50, 3.— K-ig.

**Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák** legnagybó választékban, mérték után 10 kösítetnek.

(hasbíjaj ellen) 2 darab betéttel 4 darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

**„GLORIA-ÓV”**

**Neumayer Lipót** kőszesz, gummifurak és betégek előállítás czikkkel raktára **V. Budapest, Váci-körút 2. szám.**

**LINOLEUM-üzleteim:** VI. Váci-körút I. (ANKERKÖZ), VII. Rákóczi-út 8. szám.

Ar-egyet két kivánatra ingyen és bérmentve küldök

Rendelések a legnagyobb titoktartás mellett expedálótnak. 1187

**Sürgöny!** Soha nem létezett!  
**Elaajándékozunk 1500 koronát**  
**dijakban és készpénzben!**

A képek megfejtésnek fent nevezett díjat kitarútták Mindenki, aki az árusított megajál-  
ja és áf. stt egy férfi, vagy női órárt kap 20 kor. értékben, vagy pedig kivánatra 15 kor. készpénzt. Minden beküldő köteles az elsőrendű „Fortuna-  
aranyléc”-száma-  
zatra rendeltést beküldeni és az érte jiro össze-  
get K. 175 fill. értékben bélyegekben mellékelni. A megfejtések beérkezése után következik a díjak szétosztása. Minden küldemény: 1249



**Patria Centrale A. Seifert, Wien,**  
VII. Neubau-gasse 63. szám alá küldendők.

**A jövő szőlője!**



Mindenki elismerte már, hogy a Delaware szőlő csakugyan felülmúlhatatlan, bortermő, erős édes bort ad, nem rothad, korán ér, sem oltani, sem permetezni nem szükséges. A leírását annak, hogyan kell a gyökereztetést elősegíteni, minden vetőnek a szállítmány-nyal elküldöm, ezen eljárás mellett mind megfakad. Sima vessző százáknént 6 korona, ezer darab 50 koronáért elsőosztály, másodosztály 30 koronáért kiváló tiszta fajban 10% elő-  
leggel megrendelhető. Készlet még 26 ezer.

**JEDLICKA ISTVÁN** szőlőtelep-tulajdonos ZENT A. 1214—III.

Tisztítsd csak  
**Globus**  
Tisztító kivonattal  
a világ legjobb fém tisztítószerére.

1242

**HIRDETÉSEK**  
**FELVÉTEKNEK**  
**A KIADÓHIVATALBAN.**

**Helical PREMIER kerékpárok.**

**Kiváló és értékebb** **Legkitünőbb művészi**  
**:- kiviteli. :-** **:- járatu. :-**

Diszes árjegyzék ingyen. Diszes árjegyzék ingyen.

**PREMIER-WERKE** **EGER, in Böhmen.**

1233

**THE CAMPBELL** 1120

elsőrangú angol motorgyár világhírű **benzin-nyorsolaj-gáz-szívógáz-**  
**Motorjai és Lokomobiljai**  
a legtartósabbak, legjobb és legegyszerűbb szerkezetűek,

Legolcsóbb  
Legbiztosabb  
Zavartalan

Olcsó árak. Kedvező  
fizetési feltételek.  
Jótállás minden te-  
kintetben.

Vezérképviselő: **Korányi Viktor** BUDAPEST, VI., Liszt Ferenc-  
tér 9. sz. — Telefon 64—64.

**MASSEY-HARRIS C<sup>o</sup>. R.T.**

**Fűkaszaló aratógép és földművelő eszközök**  
**gyára.**  
Toronto, Északamerika.

**A világ legjobb gyártmányai.**  
Arjegyzéket kívánatra ingyen küld a  
**Massey-Harris C<sup>o</sup>. R.T.**  
Budapest, V., Alkotmány-u. 23. sz.